

Nagyméltóságu *Khuen-Héderváry* Károly kormányelnök urhoz, *Semmering*.

A Szegedi Tisztviselők Szövetségének a drágasági pótlék ügyében ma tartott nagygyűlése rendíthetetlen bizalommal fordul Nagyméltóságodhoz, amidőn a tisztviselők egyeteme súlyos helyzetének orvoslására tiszteletteljesen felkéri és kérésének megnyugtató teljesítése reményében Ekszcellenciádat őszinte ragaszkodással üdvözli. — A Szegedi Tisztviselők Szövetségének nagygyűlése.

Nagyméltóságu *Lukács* László pénzügyminiszter ur Ökszcellenciájának, *Budapest*.

Az állami tisztviselők összessége súlyos és csaknem elviselhetetlenné váló helyzetének orvoslása Nagyméltóságodnak, mint az ország pénzügyminiszterének kezében van lévén. Az egész ország figyelme és aggodó várakozása Ekszcellenciád elhatározása felé fordul. Amidőn a Szegedi Tisztviselő Szövetség nagygyűlése nevében Nagyméltóságodat a drágasági és családi pótlék iránti jogos és méltányos kérésünk jóakaratu meghallgatására és sürgős teljesítésére tisztelettel felkérjük, őszinte ragaszkodásunknak és bizalomteljes üdvözlésünknek adunk kifejezést. — A Szegedi Tisztviselő Szövetség nagygyűlése.

Nagyméltóságu *Náray* Lajos képviselőházi elnök urhoz, *Budapest*.

Az állami tisztviselők országsszerte megnyilatkozó elkeseredése, amely a megélhetés súlyos és csaknem elviselhetetlenné váló terhei nyomán fakadt, egy táborba sorakoztatta az állam minden rendű és rangú tisztviselőit, hogy helyzetük orvoslását a hozzájuk méltó eszközökkel biztosítsák. A Szegedi Tisztviselők Szövetségének e tárgyban ma tartott nagygyűlése rendíthetetlen bizalommal fordul Nagyméltóságodhoz és az Ekszcellenciád böles vezetése alatt álló parlamentünkhöz, amidőn jogos és méltányos ügyünk jóakaratu támogatására és mindnyájunk lelkéből fakadó kérésünk megnyugtató teljesítésére tisztelettel felkérjük, amely reményünkben Ekszcellenciádat és hivatása magaslatán álló parlamentünket várakozásteljesen és őszinte bizalommal üdvözljük. — A Szegedi Tisztviselők Szövetségének nagygyűlése.

A francia akadémia ezer frankos pályadíjjal tüntette ki Hollós József dr szegedi orvost.

(Saját tudósítónktól.) A magyar tudományos világnak föltűnő szenzációja van. A francia orvosi Akadémia *Hollós József* drt, az országos hírű szegedi orvost ezer koronás pályadíjjal tüntette ki. A francia Akadémia megalapítása óta ez az első eset, hogy magyar tudós munkáját tüntették volna ki pályadíjjal.

A pályadíjjal kitüntetett könyv:

A

GÜMÖKÓROS INTOXICATIOK

klinikai tanulmány

Irta

HOLLÓS JÓZSEF DR

BUDAPEST FRANKLIN-TÁRSULAT

1909.

A könyv megjelenése idején orvosi körökben szenzációs föltűnést keltett. *Poncet*, párisi professzor fölszólítására *Hollós* dr a könyvet lefordította franciára. *Poncet* a könyvet részletesen ismertette a párisi orvosi Akadémián és számos más tudományos testületben. Ugyancsak *Poncet* tanár határozott fölszólítására a könyvet benyújtotta az Akadémia nemzeközi tuberkolózis pályázata.

Hollós József drt az Akadémia megbizásá-

ból *Poncet* tanár szombaton megleghangu levélben értesítette, hogy megnyerte az ezer frankos pályadíjat. A levél a következő:

Académie de Médecine

Paris le 6. Dec. 1911.

Le Secrétaire perpetuel de l'Académie á Monsieur de Dr. *József Hollós* Prorecteur á l'hôpital général de Szeged

Monsieur,

J'ai l'honneur de vous informer que l'Académie de Médecine á accordé un encouragement de mille francs á votre travail inscrit sous le No 3. an concours du prix Audiffred 1911.

Veniller agréer, Monsieur, avec mes félicitations particulières, l'assurance de ma considération très distinguée.

Magyarul:

Uram,

van szerencsém önt arról értesíteni, hogy az orvosi Akadémia elhatározta az ön munkájának az 1911 évi 1000 francos Audiffred pályadíjjal való kitüntetését.

Fogadjja, Uram, szerencsekívánataim mellett különös nagyrabecsülésém nyilvánítását.

Hollós József dr kitüntetésének különösen mi, szegediek, a legőszintébben örülünk. Alig néhány éve, hogy *Szegeden* megtelepedett, de alig van ember, aki nem ismeri a nevét. A szegedi orvosi kar disze. A társadalmi mozgalmak lelkes uttörője, fanatikusa a nyugati tudományosságnak. Enciklopédikus tudásu, erős akaratu ember.

Hollós József dr már az egyetemen is föltűnt zseniálításával. Kitüntetéssel végezte a tanulmányait. A tanárainak az ő képességében volt a legnagyobb bizalma. Tanulmányai befejezésével hét évig egyetemi tanársegéd volt *Pertik* Ottó dr tanár klinikáján.

Hat éve van *Szegeden*. Kiváló tudása csakhamar föltűnt, intelligenciája és szeretetreméltó egyénisége előkelő társadalmi pozíciót teremtettek a számára. Négy évvel ezelőtt városi ösztöndíjjal tuberkolózis tanulmányuton volt *Spengler* tanárnál, *Davosban*.

Ebben az évben kétezer koronás kultuszminiszteri és ezer koronás belügyminiszteri ösztöndíjjal a tuberkolózis tanulmányozására külföldi tanulmányuton volt. Öt hónapot töltött Franciaországban, Németországban és Svájcban. Párisban a Pasteur-intézetben tanulmányozott. Tanulmányutja idejében Németországban megjelent egy terjedelmes német könyve a *lappangó gümőkorról*, amelyet a német orvosi sajtó a legnagyobb elismerés hangján méltatott. Hogy-hogy nem, *Hollós József* dr könyve kikerülte a magyar orvosi szaksajtó figyelmét.

Hollós József dr sorsában benne van a magyar zseni tragikuma. Hangyaszorgalommal dolgozik, szárnyaló ambícióval, tudásának törhetetlen erejével. Azt produkálta már eddig is, amit kevés orvos az országban. Hiába, a magyar nemtörődömség átka ráülepedett mindenre, ami nem köznapi. *Hollós* drt is elmulasztották észrevenni. Majd most, a francia Akadémia kitüntetése után föleszmélnék és — fölfedezik *Pikler* Gyulát és miután Németországban, Franciaországban és Angliában tudományos körökben rajongással elismerték, Budapesten kinevezték magyar zseninek és — egyetemi tanárnak.

Hollós József dr megbecsülhetetlen munkássága *Szegeden*, az illetékes faktoroknál fölháborító közönnnyel találkozott. Néhány évvel ezelőtt például fáradhatatlanul munkálkodott a szegedi tudóvszdispensair létesítésén, amelyből nagyszabásu szociális és tudományos intézményt akart teremteni. *Dij-talanul* vállalkozott az intézmény vezetésére, segítségül csak egy fizetett segédorvost kért. Az eredmény végül az lett, hogy elűtötték az intézmény vezetésétől. *Hollós József* drt azonban nem törte meg ez a közöny, dolgozott fáradhatatlan agilitással, páratlan tudással és lelkiismeretességgel.

Az elismerés késhegett, de nem maradhatott el. Arról a helyről érte a kitüntetés, amely zenítja a tudományos életnek. Reméljük és kívánjuk, hogy ez a kitüntetés csak egy lesz a sok közül.

Hollós József dr könyvének a bevezetésében többek között a következőket írja:

A boncasztal tapasztalatai szerint a felnőtteknek hulláinak mintegy 80, sőt némelyek szerint több mint 90%-ban gümögóros folyamat mutatható ki, holott az embereknek csak átlag 16%-a hal meg e betegség következtében. A fertőzés tehát, igen kevés ember kivételével, ugyszólván minden embernél bekövetkezik, azonban csak egy kis részénél fejlődik ki a tüdővész, míg a legtöbb fertőzött egyén kisebb-nagyobb gümős göccel vagy teljesen gyógyult folyamattal a betegség kifejlődésétől megmenekül. A gyógyult vagy gyógyulásban levő gümős területek többnyire valamelyik vagy mindkét tüdőcsucsbán, ritkábban a tüdő más részén, avagy a hörg- és lécső körüli nyirok-mirigyekben találhatók. Az utóbbi esetben a boncnok figyelmét nem ritkán el is kerüli, mert a meg-nagyobbodott, szürke, jórészt többnyire szén-nel áthatott nyirok-mirigy szabadszemmel sem gümőképződést, sem sajtosodást el nem árul s gümőkóros természete csakis mikroszkópos vizsgálatnál vagy állatkísérletnél derül ki. Más esetben a fertőzések teljesen elmeszesedett területek vagy hegek alakjában találhatók, amelyek központjában vagy környékén levő többnyire kiesiny, sajtos göccs-kák utalnak a regresszív folyamat gümőkóros eredetére. *Spengler* minden felnőtt egészséges egyén vörös vérséjtjeiben a tuberkulózis immun-testeit megtalálta, amiből joggal következtette, hogy minden felnőtt egyén gümőkóros fertőzésben esett át s így a tuberkulózissal szemben többé-kevésbé immun.

„A tuberkulózis meggyógyításának, de általában a tüdővész leküzdésének egyik legfontosabb tényezője a minél korábbi diagnózis föllállítása és már magában véve ezen szempontból is a gümőkóros intoxicatio tünetinek fölismerése rendkívül nagy jelentőséggel bír, annál is inkább, mert a *tuberkulózis ezen kezdődő intoxicatio stádiumában egész biztosan, végleges és többnyire igen könnyen a specifikus therapiával meggyógyítható.*“

A könyv befejező végszava így hangzik:

„Elsősorban azt igyekeztem ezen esetekkel bebizonyítani, hogy a gümőkóránál egész se-rege van jelen a legkülönbözőbb, többé-kevésbé súlyos tüneteknek, amelyek már a fertőzés kezdetén megjelennek és amelyek pontos megismerésével már akkor megállapíthatjuk, vagy legalább így gyaníthatjuk a tuberkulózist, amidőn még semmiféle megszokott tünet e betegség gyanuját fel nem ébreszti. Nagyon sok esetben ezen latens gümőkórosok soha nem is válnak manifest tüdővésekké, csupán intoxicatio tünetei-vel, helytelen megítélések alapján az anaemiások és nesztaurénások számát növelik. Megvagyok győződve arról, hogy ezen *intoxicatio jelek ismerete alapján és a specifikus therapia alkalmazása segítségével minden gyakorló orvosnak módjában lesz a betegek egész seregét helyesen diagnosztizálni és meggyógyítani s ezáltal a gümőkór mielőbbi végleges kiirtásához hozzájárul.*“